

Historická střecha vyšehradské baziliky sv. Petra a Pavla získává původní vzor

Foto: Vyšehradská kapitula

Vyšehrad je místem, kde se počátky české státnosti snoubí s křesťanskými duchovními kořeny našeho národa. Od doby knížete a pozdějšího krále Vratislava II. (I.), který roku 1070 založil zdejší kapitulou, se na vyšehradské skále tyčí chrám sv. Petra a Pavla. Ten postupně prošel románskou, gotickou i barokní podobou a jeho současnou novogotickou tvář mu v letech 1885–1903 vtiskl architekt Josef Mocker.

Vyšehradská kapitula se letos pustila do celkové opravy střechy této svatyně. Aby byl provoz na Vyšehradě co nejméně omezen, stavební firma postavila lešení a stavební výtah u jižní zdi baziliky mezi kaplí Panny Marie Šancovské a presbytářem. Po celou dobu stavby bude tento výtah sloužit pro transport stavebního materiálu.

I přes nepřízeň počasí v první polovině října byla dokončena stavba lešení a lešeňových lávek kolem celé baziliky, lešení je postaveno i kolem sanktusníkové věže. Tesaři

dokončili doplňkový záchytný systém, který má ochránit kolemjdoucí před případnými pády břidlicových šablon ze střechy. Tato etapa byla zásadní pro bezpečné pokračování prací, a to nejen pro řemeslníky, ale také pro zajištění bezpečnosti návštěvníků.

Pokryvači odstraňují starou břidlici na místech, kde se chystá výměna poškozených trámů a připravují střechu na kompletní výměnu krytiny.

V rámci restaurátorské činnosti si kováři odvezli okenice z vikýřů, které budou nyní

opravovány. Současně kameník pokračuje v opravě kamenných říms. Odborníci posuzují stav sanktusníku a následně budou provedeny potřebné opravy.

Nová břidlice ze zámoří

Všechna břidlice plánovaná k výměně během letošního roku byla odstraněna a současně proběhla i výměna dřevěného bednění pod ní. Na střechu začali pokrývači pokládat novou břidlici. Díky doručení nové břidlice ze zámoří pokrývači postupně navrácí na střechu vzor, který navrhl architekt Josef Mocker a který na střeše dlouhá léta nebyl zřetelný.

Na jižní straně baziliky byly demontovány zlaté makovice z vrcholů vikýřů, aby mohly projít opravou a novým pozlacením. Kromě toho byl z vrcholu sanktusníkové věže sejmut kříž a makovice. Při revizi sanktusníkové věže byl zjištěn lepší stav nosné konstrukce a oplechování, než se čekalo. Klempíři

pokračování na straně 2

Historická střecha vyšehradské baziliky sv. Petra a Pavla získává původní vzor

dokončení ze strany 1

opravili drobné poškození přičycení jednotlivých zdobných prvků.

V rámci tesařských prací proběhla oprava dvou vikýřů včetně nosných částí kolem nich, kde došlo vlivem zatékání k většímu poškození krovu, než se předpokládalo.

Provedly se také práce, které zůstávají očím návštěvníků skryté. Zedníci opravili vnitřní části zdíva a vystavěli nové uložení pro opěrné trámy. Dále bylo dů-

kladně vyčištěno úžlabí mezi klenbami, kde se během let nahromadil stavební odpad a hobliny trus.

Bude to dlouhá práce

Opravu střechy bude trvat nejméně roku 2029, během té doby půjde 200 tun materiálu ze střechy dolů a zase nahoru. Nyní se opravuje sanktusní věžička ve výšce 37 metrů nad zemí, odkud vyzvání malý zvon umiráček, také se opraví a pozlatí makovička. Hotovo musí být nejpozději do konce roku, než přijde

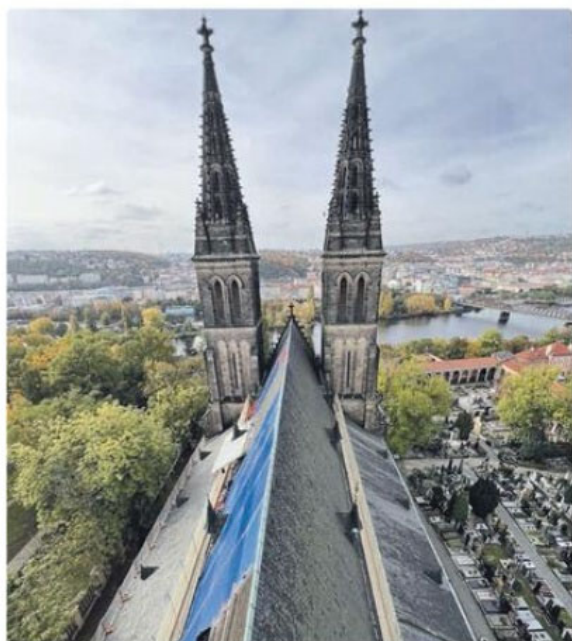

Foto Vyšehradská kapitula, Zx

zima. Nová břidlice, která pokryje střechu baziliky, se těží na východním pobřeží USA a ve Španělsku; v tuzemských lomech, do značné míry vytěžených, není tak kvalitní. Náklady na novou střechu jsou vyřešeny na 45 milionů korun, ve veřejné sbírce, která byla zahájena letos na jaře, bylo vybráno k 10. říjnu 761 800 korun.

„Nejvyšší příspěvek byl 100 tisíc korun, ale i každý malý dar je zázrak,“ řekl děkan Němeček. a dodal: „Žijeme s obavami, zda

se nám podaří celou částku sehnat, ale ještě víc s nadějí, že nám lidé pomohou, a přineseme Praze něco jedinečného. Vracíme totiž na střechu původní ornament střídající světlou a tmavou břidlici, vytvářelo to zvláštní borduru. Vzor už není desítky let patrný, světlá břidlice ztmavla, ale nově bude vidět až z Pražského hradu. Ukázalo se také, že část střechy, která byla opravena v 80. letech 20. století, je v horším stavu než ta původní, stará 120 let.“

■ Fefik

● **Sbírku na novou střechu (účet: 6631277329/0800) pořádá Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě.**

● Přispět mohou lidé i koupí úlomků sejmuté staré břidlice v pokladně baziliky, zakoupením vánočního dárku: keramiky z dílny vyšehradského umělce Patrika Daiče nebo šperků s využitím kousků původní břidlice v pokladně baziliky případně zakoupením speciální plátěné tašky vyrobené v chráněné dílně Borůvka.